

21nci Yüzyılda Türkiye'nin Denizcileşmesi Durum Tespiti ve Denizcileşme Modeli

21. Yüzyılda Denizcilik Gücü ve Türkiye

Ankara Üniv. Siyasal Bilgiler Fakültesi
21. Yüzyıl İçin Planlama Seminerleri, 2015 Bahar II
17 Nisan 2015, Ankara

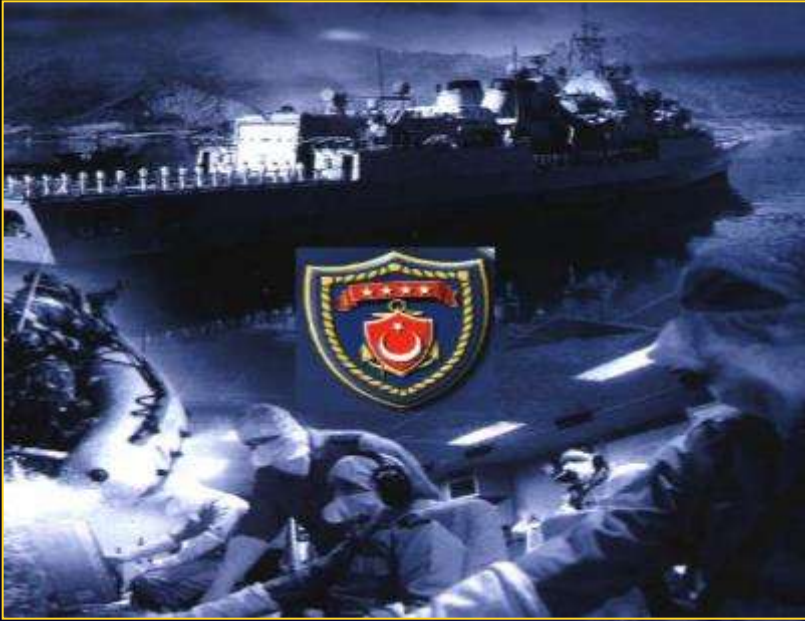
Amiral Cem GÜRDENİZ

Denizcileşme / deniz uygarlığına erişim

Denizcilik gücüne hayat veren tüm alanlarda katma değer yaratma sürecidir.

Devletin, siyasi, askeri, ekonomik, psikososyal ve kültürel güç alanlarında denizin öncü rolünü benimsemesidir.

Donanmalar,
beka ve güç
yaratırlar.

DENİZ KUVVETLERİ KOMİTANLIĞI

Denizcilik gücünün, deniz ticareti, tersanecilik, deniz madenciliği, balıkçılık, deniz turizmi gibi diğer unsurları da para kazandırır yani refah yaratır. Refah da mutluluk yaratır.

Hiyerarşik Yapı

Beka

Refah

Mutluluk

Türkiye denizcileşmede
nerededir?

Bu sorunun cevabı
bugüne kadar bütüncül
bir yaklaşımla
verilmemiştir.

Denizcileşmenin jeopolitik
ve ekonomik/psikosoyal
eksenlerinin toplu analizi
yapılmadı.

**1970–1995 arasında
tüm üniversitelerimizde
yazılan tez sayısı:
1,101**

**Deniz jeopolitiđi/stratejisi, deniz
harp tarihi ve deniz gücü
konularında yapılan tez
çalışmalarının sayısı : 12**

Tarihimizin hiçbir döneminde üniversitelerimizin siyasal bilimler ve uluslararası ilişkiler bölümleri deniz jeopolitiği, deniz stratejisi, deniz gücü, denizcilik gücü gibi alanlarda kürsü, enstitü ya da araştırma merkezi kurmadı ya da yetişmiş insan gücüne sahip olmadı.

Deniz Hukuku alanında
ulusal ve uluslararası çapta
isim yapmış, yetişmiş insan
gücü sayısı 20-30 kişiyi
geçmez.

Türkiye'nin

- * Denizcileşmesi
- * Bağımsızlaşması
- * Sekülerleşme ve demokratikleşmesi
- * Güçlenmesi

İç içe
Geçmiş
kavramlardır

Atlantik yapı, hem denizci,
hem Kemalist bir Türkiye'yi
kabul edemez.

Türkiye son 90 yılda Atatürk'ün vizyonuna rağmen, sadece donanma alanında deniz uygarlığında başarı sağlayabilmiş, ancak bu güç denizcilik gücü içinde yalnız kalmış ve vagonları olmayan lokomotif dönüşmüştür.

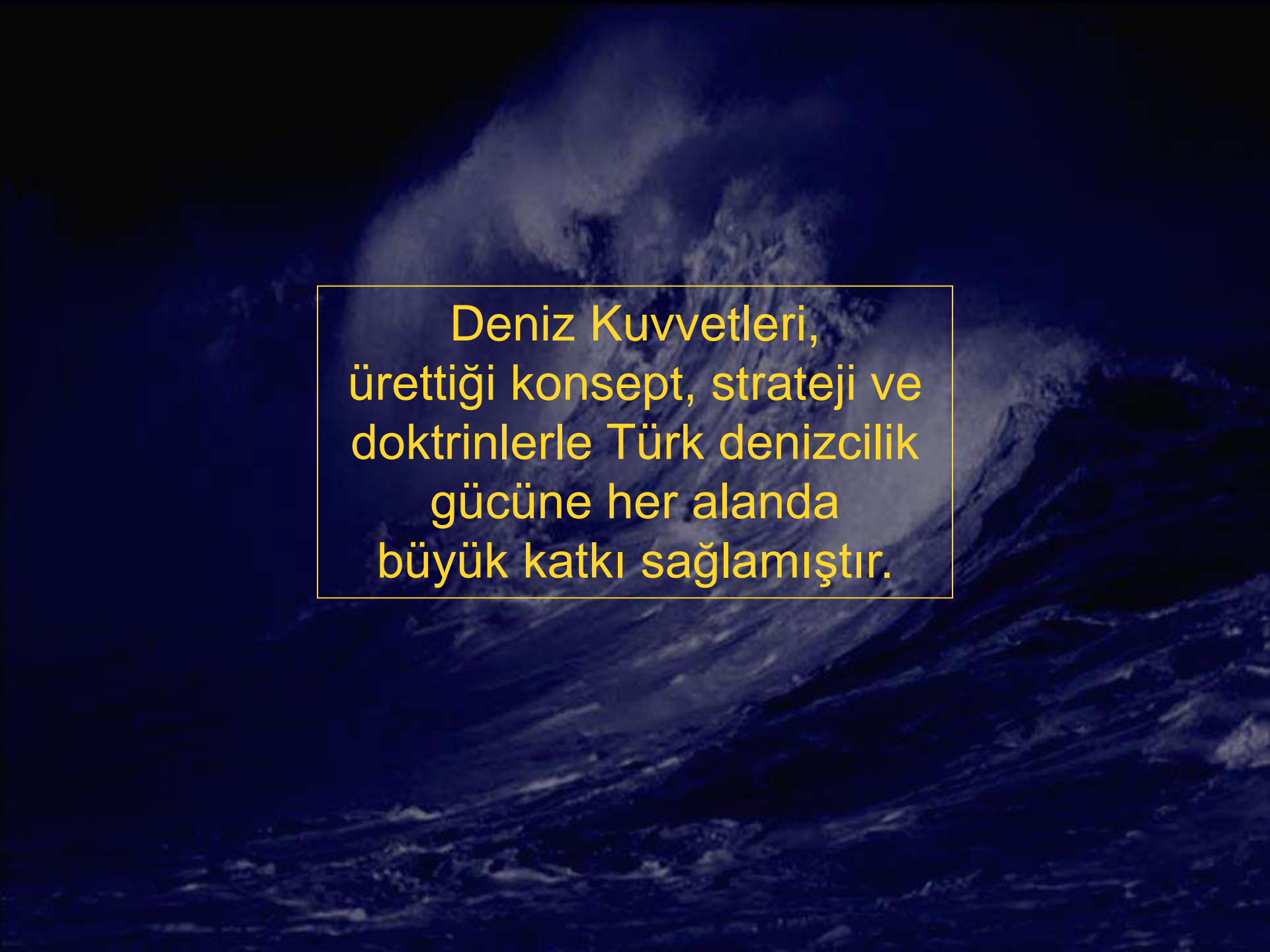
Milli Gemi

Deniz G¼venlik Harekatları

Denizciliğin Yaygınlaştırılması

Deniz Kuvvetleri,
ürettiđi konsept, strateji ve
doktrinlerle Türk denizcilik
gücüne her alanda
büyük katkı sağlamıştır.

Gerek Hükümet Programları
gerekse Kalkınma Planları,
denizciliği jeopolitik,
ekonomik/psikosoyal
perspektifte bir bütün olarak
ele almayan yapıdadır.

Dünya denizcilik pastasından
% 1 pay alıyoruz.

Denizcileşememenin temel nedeni
devletin denizcileşememesidir.

Türkiye'de denizcilik idaresi
çok başlıdır.

Denizcilik gücünü ilgilendiren
40'tan fazla yasa, 18 tüzük,
100 yönetmelik

Halkın ve devletin denizci bilinci gelişmemiştir.

Denizcilik sektörleri parçalı yapıda ve bütünsellikten uzaktır.

Her sektör ben merkezlidir.

Sektörler dengeli büyümemiştir.

Tanıtım ve bilinçlendirme politikası yok. Medya ve Halkla İlişkiler desteği yok.

Ulaştırma Sistemi: Politikasızlık Örneęi

Türkiye'ye kara ulaştırması
Dayatılmıştır.

Kara, denizden 7 kat pahalı

A satellite-style map of the Mediterranean Sea region, showing the sea in shades of blue and green, and the surrounding land in shades of green and brown. A dark blue rectangular box is overlaid on the map, containing yellow text. The text provides statistics about the coastline and harbors in the region.

8333 km kıyı şeridi
175 liman

Karayolu % 90

Denizyolu % 4

Demiryolu % 5

Dış Ticaret Yüklerinin
Değerde % 55'İ
Tonajda % 86'sı
Denizi kullanıyor.

Sadece % 14 Türk bayraklı
gemiler ile taşınıyor.

2011'de 4 milyar dolar
navlun çıkışı

İstanbul Trafiđi

Günde 270 bin kişi denizi
kullanıyor (%2,5)

2 milyon kara aracı
hareket halinde

Günde 650 bin varil,
Yılda 22 milyon ton petrol
haracayan Türkiye

Kara Ulaşımına Bağımlı

Türk Deniz Ticaret Filosu

Milli kontrolde 9,5 mn ton (627 gemi)
Yabancı Bayraklı 20,8 mn ton (802 gemi)
TOPLAM: 842 gemi (30,3 mn ton)

Dünya sıralaması: 13

Dünya navlun pastasından pay: % 1,4

Limanlarımız

48 adeti tam donanımlı
175 liman ve iskele
(Teorik kapasite:425 mn ton)

2012'de toplam 65 bin gemi
387 mn ton yük

Yüklerin % 18'i (65 mn ton)
transit yük

2012 de 6 mn konteyner hareketi
(Dünya 24.)
(Bağlantı Endeksinde dünya 20.)

Limanlarımızda

2012: 387 mn. ton
2023: 1 milyar ton

Mevcut projelerle kapasite:
500 mn ton olacak

Geri kalan 500 mn ton nasıl
karşılacaktır?

Liman Özelleřtirmeleri

- Devletın gelir kaybı
- Stratejik zafiyet
- * Kabotaj hakları kaybı

Konteyner Taşımacılığı

Ege'de Hub (Merkezi) Liman Yok

Limanların % 80'inin demiryolu bağı yok

Konteynerlerin %65'i Marmara'da

Marmara Limanlarınınin % 84'ü demiryoluna sahip değil

Gemi İnşa/Tersanecilik

300 kızağa sahip, 71 tersane
(Toplam kapasite: 3,6 mn ton)

En büyük 80 bin ton'luk gemi inşa edilebilir.

En iyi dönemde (2001-2011 arası)
615 gemi inşa edildi.

Akdeniz'de 2 sivil tersane mevcut.

Ege'de sadece 1 askeri tersane var.

Ege ve Akdeniz'de sivil
tersanelere ait yüzer ya da
kuru havuz yok

Büyük Zafiyet

Milgem

Kimyasal Tankerler

Mega Yat

Dünya Markaları

Balıkçılık

Balıkçılık için 641 bin km²
deniz göl ve akarsu

Yıllık 650 bin ton
Dünyada 30.

Kişi başına yılda 6 kg.

50 bin balıkçı

20 bin balıkçı teknesi

Balıkçılığın Blimsel Desteği
Yok

500 mt'den derin b6lgelerin analizi yok

Balık stoklarımız bilinmiyor

A satellite-style map of Turkey and its surrounding regions, including parts of the Balkans and the Middle East. The land is shown in shades of green and brown, while the sea is dark blue. Two text boxes are overlaid on the map.

2023 nüfusumuz : 86 mn

Bugünkü 6 kg balık tüketim seviyesini korumak için çiftlik balıkçılığı ya da uzak deniz balıkçılığı geliştirilmelidir.

Deniz Turizmi

2013: 6,4 milyar dolar

Mavi Yolculuk

Çanakkale-Antalya arası 239 koy ve bük

17 bin yatak
2000 tekne

2010 yılı:300 bin turist

Marinalarımız

Kapasitemiz: 46 marina 15 bin tekne

ABD: 19 bin marina

İsveç: 1000 marina

İtalya : 380 marina

Mavi Yolculuk Kapasitesi

Ege'de
Demirlemeye/Yatmaya
müsait 100 koy/bük
4000 tekne

Kapasite zorlanmakta

Yeni marinalar Doğu
Akdeniz ve Karadeniz'e
odaklanmalı

Kurvaziyer Turizm

2013: 23 milyon yolcu
40 milyar dolar (Dünya)

Akdeniz'de 121 gemi

Türk kurvaziyer gemisi: 0

12 kurvaziyer Türk limanı
Kapasite: 4,2 mn
2012: 2 mn yolcu -1600 gemi
Pastadan pay % 0,5

Yunanistan payı: % 3

Denizdibi Madenciliği

Doğu Akdeniz-Dođal Gaz

Levant Havzası: 3,45 tn.m³

Nil Deltası: 6,3 tn.m

Girit Havzası: 3,5 tn.m³

Karadeniz

Romanya 2012: 40 milyar m³
dođal gaz rezervi buldu.

Ege:
Taşoz'da 1980'lerden bu yana Yunanistan
petrol çıkarıyor

Karadeniz:

Karadeniz: Akçokoca
Yılda 730 mn.m³ gaz

2013

TPAO Sismik Araştırma
Gemisi: Barbaros Hayrettin Paşa

Denizcilik Eğitim ve Öğretimi

4 yıllık 15 fakülte,
2 yıllık 7 Meslek Yüksek Okulu
50 Denizcilik Meslek Lisesi,
33 Gemi Yapım Lisesi
Toplam öğrenci sayısı: 30 bin

Deniz Bilimleri

Deniz jeolojisi, deniz jeofiziği, hidrografi,
oşinografi, hidrobiyoloji, vb.

Deniz Hukuku

Büyük zafiyet

Su Ürünleri Fakülteleri / Yk.Okulları

Fakülte : 20

2 yıllık Yüksek Okul : 20

Yetersiz Öğretim Üyesi ve Araştırma Gemisi

Destek Sektörler

Denizde arama-kurtarma,
kılavuzluk hizmetleri,
seyir/iletişim kolaylıkları,
gemi trafik hizmetleri, deniz
meteorolojisi, oşinografi ve
hidrografi hizmetleri

Dinamik bir arama kurtarma
teşkilatı yapılanmasına geçilmesi
elzemdir. Mevcut teřkilatlanma
hantal ve karmaşıktır.

Denizde can kurtarmak tatbikat
yapmaktan deęerlidir.

Türk Boğazları

Hergün
130-140 gemi

20-25 tanker/2-3 LNG tanker

Türk Boğazları Deniz Güvenlik
Koordinasyon Merkezi Yoktur.

Boğulma Vakaları: Trajik seviyede

2008-13 arasında 5000 kişi boğuldu

2013 yılında
8000 kaçak
göçmen
denizde
yakalandı

Mavi Vatanımız

Her sene bini aşkın
insanın hayatını
kaybettiği bir ortama
dönüşmektedir.

Deniz Çevreciliđi

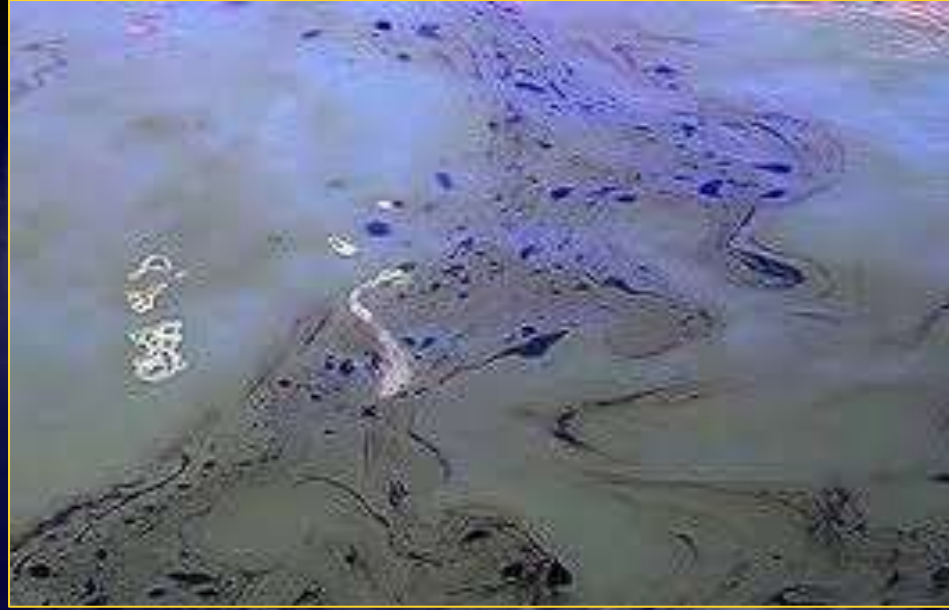

Sadece karaları deđil,
denizleri de bozduk.

Marmara 1915: 230 çeřit balık

Marmara 2015: 52 çeřit balık

Yılda 30 mn.m³ sanayi atığı denize

Sanayi tesisleri: % 98 atık arıtması yok

Sahil Belediyeleri: % 95 atık arıtması yok

750 Belediyenin kanalizasyonu yok

Kültürel, Bilimsel ve Sportif Faaliyetler

Deniz Kültürü Mavi
Uygarlığın Omurgasıdır

Amatör Denizcilik

Kıyısı olmayan ülkelerin
bile gerisindeyiz

Türkiye: 2218 kişiye bir amatör tekne

Yunanistan: 78 kişiye bir amatör tekne

Yelken Spor Kulüpleri

Türkiye: 66 kulüp-1400 yelkenci

Fransa: 4400 kulüp-550 bin yelkenci

Güney Kore: 750 bin yelken öğrencisi

Deniz/Denizcilik Müzeleri

5 Deniz/Denizcilik
Müzesi

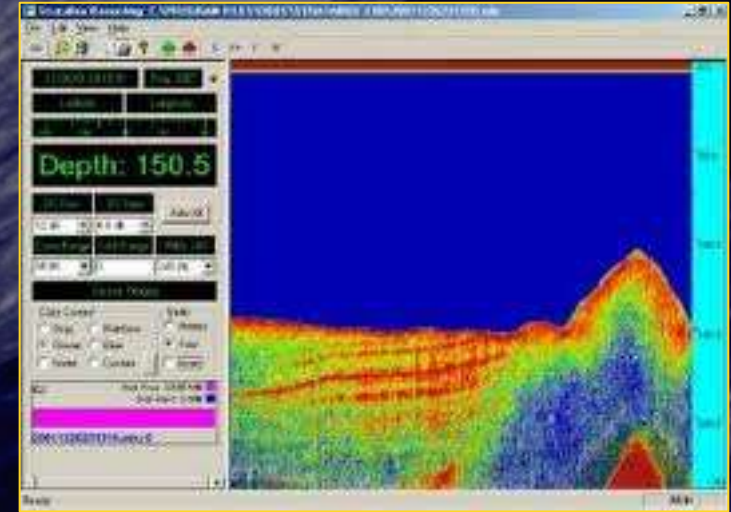
12 Müze Gemi

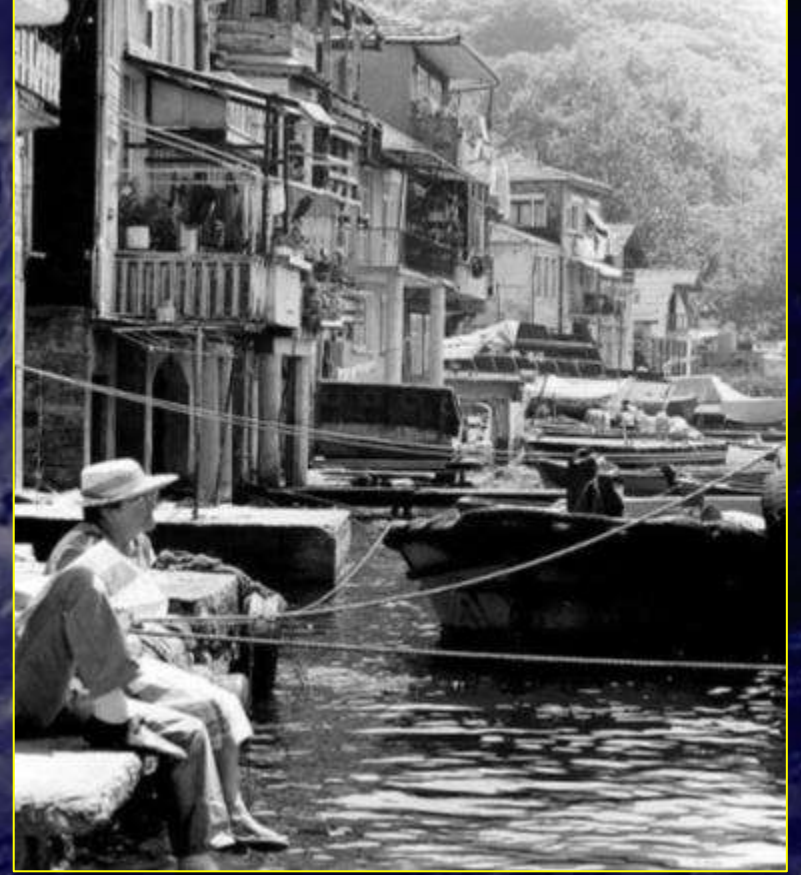
4 Akvaryum, 53 muhtelif deniz
kültürü müzesi, koleksiyon
galerisi, suni resif/batık

Deniz Bilimleri

Hidrobiyoloji, deniz jeofiziği,
deniz jeolojisi, oşinografi ve
hidrografi alt disiplinlerinde
zafiyet

Psikosoyal G

Denizciliğin kendine has kültürü
ve toplumsal psikolojik etki alanı

Psikosoyal güç alanı:
Halkın ve devletin
denizciliğe yatkınlığı

Psikosoyal güç alanı:
Siklet Merkezi

Halkın ve devletin
deniz iliŐki ve çıkarlarına olan
ilgisi ve yatkınlığı

Halkın Karakteri

Devletin Karakteri

DeĐiŐtirilmelidir.

Denizcileşme Modeli

Mahan Faktörleri

- * Coğrafi durum
- * Tabiat kaynakları ve iklim
- * Ülkenin uzantısı
- * Nüfus
- * Halkın ve hükümetin karakteri

Denizcileşme Modeli

Modern Dönem Faktörleri

Birinci Öncelik Grubu

Ekonomik güç
Teknolojik yetenek
Sosyo-politik ve kültürel güç;

İkinci Öncelik Grubu

Coğrafya;
Deniz ticaretine bağımlılık
Deniz kaynaklarına bağımlılık
Hükümet politikası ve vizyonu

**Türkiye yüksek
denizcileşme
potansiyeline sahiptir**

Halkın ve idarenin yeni davranış şekline
yönlendirilmesi

Deniz Uygarlığına yönelik:
Hükümetler üstü hedef

Halklar denizci doğmaz.

Denizci olurlar

Ulusları denizci yapan devlettir.

Denizcileşme Modeli

Hedef Kitle: Halk ve devlet

Genç nüfusun denizcileştirilmesi ile
buna paralel, devlet kurum ve
kuruluşlarının bilinçlendirilmesi

**Bilinçlendirme: Devletin
liderliđi ve yönetiminde
denizi tanıtım ve
sevdirmekle başlar**

**Deniz ve denizcilik: Refah,
güvenlik ve mutluluk aracı**

**Bilinç eyleme dönüşerek
deniz ve denizcilikle
etkileşim süreci başlayacak**

Devletin Denizcileşmesi

Devletin denizcileşmesinin gerek şartı, denizcilik gücünün savunma ve güvenlik dışında kalan tüm alanlarında, bütüncül bir yönetim sağlayacak yetki ve sorumluluklarla donatılmış, yalnızca denizcilikten sorumlu bir **Denizcilik Bakanlığı**nin kurulmasıdır.

Devletin Denizcileşmesi

Türkiye son 35 yılda turizm tekstil ve inşaat sektöründe büyümüştür. Neden bu sektörlerin yanına denizcilik eklenmemiştir?

Gelecekte aynı metodoloji ile neden denizcilikle büyümek düşünülmesin?

Halkın Denizcileşmesi

Denizcilik Bakanlığı,
denizciliğin başta
gençlerimiz olmak üzere
halka tanıtımı, sevdirmesi
ve yaygınlaştırılmasına
odaklanmalıdır.

Denizcileşme Müsteşarlığı

“Toprak Gemi-Denizcileşme Merkezleri”

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı,
Denizcilik Müsteşarlığı,
Sahil Güvenlik Komutanlığı,
Deniz Ticaret Odaları,

Gemi inşa, balıkçılık, yatçılık, dalgıçlık, römorkaj ve kurtarmacılık, pilotaj, sigortacılık, acentelik, brokerlik, limancılık, marinacılık, deniz eğitim sektörleri meslek kuruluşları,

Deniz müzeleri ve kültür kuruluşları,

Amatör denizcilik örgütleri ve dernekleri, yelken, kürek yüzme, off shore kulüpleri, gemi modelcileri, denize ait dergi, kitap ve her türlü medya aracını üreten kurum ve kuruluşlar,

“Deniz/Gemi Sevenler Derneği”, “TURMEPA”, “Denizciler Dayanışma Derneği”,

Deniz ressamaları, gemi modelcileri, deniz şairleri vb. gibi denizcilik gücüne direkt ya da endirekt katkıda bulunan tüm unsurlar, siyasetin etkisinde kalmaksızın denizcileşme faaliyetlerinde bir araya getirilebilmeli, işbirliği ve eşgüdümün sağlandığı bir sinerji ortamı yaratılabilmelidir.

Denizcileşme Faaliyetleri

- * Teorik
 - * Fiili
 - * Altyapı
 - * Bilinçlendirme
 - * Akademik
- Faaliyetler

Halkın denizcileşmesi, devletin atacağı adımlara ve kuracağı mekanizmalara bağımlı kalıyor olsa da, Türk halkı başta gençlik olmak üzere, devletin bu konuda eyleme geçmemesi halinde, önerilen yol haritasını kendi uygulamalıdır. Sivil Toplum Örgütleri büyüyerek, etki alanını genişleterek, devletin her alanda önlem almasını, yatırım yapmasını sağlayabilir. Unutulmamalıdır ki, halkın gücü, pek çok alanda devletin önündedir.

Denizlerle çevrili Anadolu'yu yurt edinmiş atalarımız, gelecek nesilleri böyle bir vatan seçmekle ödüllendirmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu, büyük fırsat ve olanaklara rağmen deniz uygarlığı kuramadı.

Bilim ve teknolojide geri kalma

En güçlü dönemde denizci ülkelere
verilen kapitülasyonlar

Baskınlarla dolu tarihimiz

1770

ÇEŞME

1827

NAVARİN

1853

SİNOP

Yalnız kalan Donanma

20'nci yüzyılda deniz uygarlığı cephesine geçiş ve denizcileşmeye izin verilmedi.

Savaş gemisi, ticaret gemisi, tersane ve liman malzemeleri vb unsurlar maddi kaynaklarla temin edilebilir. Kolaydır.

Para ile temin edilemeyen unsurlar

Deniz bilinci,

Denizdeki hak ve çıkarları korumaya yönelik deniz jeopolitiği refleksi,

Deniz ve denizcilik stratejisi oluřturabilme yeteneđi,

Deniz tarihi birikimi,

Denizcilik kültürü,

Deniz ve denizcilik sevgisi

Temini uzun soluklu ve zahmetlidirler.

Türk gençliği, Atatürk'ün ışığında vatanına sahip çıktığı gibi geleceği olan mavi vatanına ve denizciliğine de sahip çıkacaktır.

Gençliğin dinamizmi ile katlanarak büyüyecek
denizci Türkiye talebine, devlet kayıtsız
kalamayacaktır.

Zira denizcileşme daha çok iş, daha çok gelir, daha
çok özgürlük ve daha çok mutluluk yaratacaktır.

EĞER

Devlet siyaset üstü bir tutumla gençlik ve halkın denizcileşme taleplerine kayıtsız kalmaz; emperyal hegemonların baskılarına dayanabilir ve Türklerin deniz uygarlığına geçmesini kolaylaştıracak tedbirleri alabilirse, Toprak gemi Anadolu, kendini karaya bağlayan zincirlerini keserek denizlere kavuşacaktır.

Denizcileşmeyi başaran Anadolu, daha bağımsız, daha uygar, daha demokratik, daha akılcı, daha bilimsel, daha üretken, daha çalışkan, daha cesur, daha çevreci ve tüm bunların sonucunda daha zengin ve daha mutlu olacaktır.

TEŞEKKÜRLER